

№ 13 (579) 31 березня 2011 року

ПРОФСПІЛКОВІ

www.psv.org.ua

всеукраїнська профспілкова щотижнева газета

ВІСТІ

ЗІРКОВІ РОЗІГРАШІ

ЯК ЖАРТУЄ 1 КВІТНЯ
ВІТЧИЗНЯНИЙ БОМОНД

13

підсумки

З'їзд: післямова

НОВООБРАНИЙ ГОЛОВА ВАСИЛЬ ХАРА ПООБІЦЯВ
СПІЛЧАНАМ НОВУ ФПУ

2

3 ЗАВТРА БУЛА РОБОТА

4 «БЕРИ ШИНЕЛЬ – ІДИ ДОДОМУ» НАПРУЖЕНИЙ ДІАЛОГ ІЗ ПРЕМ'ЄРОМ

11 «СИЛЬНІ ПРОФСПІЛКИ – СПРАВЕДЛИВЕ СУСПІЛЬСТВО» ЯК ВИПРАВДАВСЯ ДЕВІЗ З'ЇЗДУ?

12 ПАРАД ТАЛАНТІВ

ПОСТАНОВА

24.03.2011

м. Київ

№ 63-6

Про обрання Голови Федерації профспілок України

VI З'їзд Федерації професійних спілок України

ПОСТАНОВЛЯЄ:Обрати **Хара Василя Георгійовича**, народного депутата України, Головою Федерації профспілок України.**ПОСТАНОВА**

24.03.2011

м. Київ

№ 63-11

Про обрання голови Контрольно-ревізійної комісії ФПУ

VI З'їзд Федерації професійних спілок України

ПОСТАНОВЛЯЄ:Обрати **Шведова Валерія Григоровича**, заступника голови Профспілки працівників агропромислового комплексу України, головою Контрольно-ревізійної комісії Федерації профспілок України.**ПОСТАНОВА**

24.03.2011

м. Київ

№ 63-14

Про обрання голови Статутної комісії ФПУ

VI З'їзд Федерації професійних спілок України

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Обрати **Черниша Олександра Андрійовича**, голову Профспілки працівників оборонної промисловості України, головою Статутної комісії Федерації профспілок України.

2. Рекомендувати комісії обрати **Рябка Олександра Івановича**, заступника голови ЦК Профспілки трудящих металургійної і гірничодобувної промисловості України, заступником голови Статутної комісії ФПУ.

ВІТАННЯ**З КВІТНЯ – ДЕНЬ ГЕОЛОГА****Шановні колеги!**

ЦК профспілки працівників геології, геодезії та картографії України щиро вітає трудові колективи геологорозвідувальних, топографо-геодезичних та картографічних підприємств, ветеранів праці, студентів і викладачів профільних навчальних закладів із професійним святом – Днем геолога. Галузева профспілка, діючи послідовно й цілеспрямовано, вживає заходів для підвищення життєвого рівня членів профспілки та всіх працівників, робить усе можливе, аби забезпечити належні умови та гідну оплату праці, підвищити престиж професій

і галузей. Спільними зусиллями ми можемо ефективно вирішувати поставлені державою завдання і забезпечувати її потреби на сучасному рівні. Бажаємо вам, шановні колеги, впевненості й злагоди у праці та житті, доброго здоров'я, кожній родині – добробуту, щастя, здійснення всіх ваших мрій і бажань. Нехай завжди вас супроводжує почуття гордості за обрану професію і панують мир, тепло й достаток у ваших оселях. Зі святом вас, шановні друзі!

**ПРЕЗІДІЯ ЦК ПС
ПРАЦІВНИКІВ ГЕОЛОГІЇ,
ГЕОДЕЗІЇ ТА КАРТОГРАФІЇ**

ОГОЛОШЕННЯ

ФПУ оголошує відбір претендентів на посаду ректора Академії праці і соціальних відносин ФПУ (м. Київ, Велика Окружна дорога, 3). Вимоги до претендента:

- громадянин України;
- вільне володіння українською мовою;
- повинен мати вчене звання професора, науковий ступінь доктора або кандидата наук;
- стаж науково-педагогічної діяльності не менш як 10 років;
- мати вік не старше 65 років;
- вести наукові роботи та мати публікації на соціально-економічну тематику, з питань соціального захисту трудящих, соціального діалогу, розвитку профспілкового руху.

Інформація від претендентів приймається за адресою: 01012, м. Київ, майдан Незалежності, 2, Федерація професійних спілок України, а також за факсом: (044) 278-43-20. E-mail: zajak@fpsv.org.ua. Термін подання заяви на участь у відборі та інших необхідних документів – до 14 квітня 2011 року. Інформацію щодо переліку документів, необхідних для участі у відборі, можна отримати за телефоном: (044) 278-43-20.

**Заступник голови комісії
Секретар комісії**

**О.П. Крисьничук
О.К. Зайцева**

ЗВЕРНЕННЯ**VI З'їзду Федерації профспілок України
у зв'язку з 25-ю річницею аварії на Чорнобильській АЕС**

Додаток до постанови VI З'їзду ФПУ від 24.03.2011 № 63-8

26 квітня 2011 року виповнюється 25 років із дня Чорнобильської трагедії – найбільшої техногенної та соціальної катастрофи ХХ століття. Цей день оголошено Міжнародним днем пам'яті жертв радіаційних аварій і катастроф не тільки в Україні, а й у державах – учасницях Співдружності Незалежних Держав, зокрема в Республіці Білорусь та Російській Федерації.

Генеральна Асамблея ООН проголосила 2006–2016 роки Десятиліттям реабілітації і стійкого розвитку постраждалих регіонів, під час якого всі заходи мають бути спрямовані на забезпечення населенню постраждалого населенню нормального життя.

На жаль, із вини попередньої влади Україна не забезпечила гідної участі в проголошеному ООН Десятиріччя реабілітації та стійкого розвитку постраждалих регіонів.

У зв'язку з цим закликаємо Верховну Раду України та Уряд України до реалізації прав чорнобильців у повному обсязі, передбаченому законодавством України, заявляємо про неприпустимість будь-яких намагань скоротити рівень їхніх соціальних гарантій.

Професійні спілки України пам'ятають мужність і самовідданість сотень тисяч учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС – українців, росіян, білорусів, казахів, грузинів, представників усіх республік колишнього Союзу РСР. Ризикуючи життям і здоров'ям, вони

виконали громадянський обов'язок заради майбутнього своїх дітей.

Сьогодні ми віддаємо данину глибокої шани представникам усіх професій, які ціною власного життя і здоров'я зупинили поширення згубних радіоактивних викидів на весь світ. Неоціненний внесок у перемогу над стихією зробили пожежники, шахтарі, будівельники, медики, транспортники, вчені, працівники органів міліції, військові й резервісти Збройних сил, представники інших професій.

Багато з них уже немає з нами. Добра і вічна їм пам'ять!

Із перших днів після аварії профспілкові організації всіх рівнів включилися в роботу з надання допомоги постраждалим, евакуації і розміщення населення з м. Прип'яті і навколишніх районів, орга-

нізації їхнього обслуговування, створення належних умов праці та побуту для ліквідаторів наслідків аварії, оздоровлення дітей із постраждалих районів.

Ніхто з ліквідаторів тоді не думав, що міне зовсім небагато часу і невидимий ворог – радіація проявить себе безліччю різних захворювань, а величезна зруйнована держава поховає під своїми уламками їхні надії на гідне життя.

Чорнобиль дає знати про себе й тепер. Під спеціальним медичним наглядом перебувають кілька мільйонів громадян України. Окремі райони, як і раніше, потребують необхідних великомасштабних захисних заходів, без яких неможлива безпечна життєдіяльність людей, що проживають на забруднених територіях.

Особливу тривогу ви-

кликають стан здоров'я учасників ліквідації наслідків аварії, які проживають на забруднених територіях, розвиток онкологічних захворювань у дітей.

Профспілки постійно наголошують на необхідності підвищення пенсій, рівень яких є вкрай низьким, на неприпустимості скорочення соціальних виплат і компенсацій учасникам ліквідації наслідків аварії, їхнім сім'ям та мешканцям постраждалих територій, оздоровлення дітей-інвалідів.

З'їзд закликає Президента України, Кабінет Міністрів України та Верховну Раду України:

створити умови для забезпечення встановлених Законом соціальних прав, належного захисту, організації відчутної допомоги постраждалим від Чорнобильської катастрофи;

забезпечити повну реалізацію державних та регіональних програм ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС;

відновити постраждалі райони для повноцінного й безпечного життя людей.

Звертаємось до урядів, професійних спілок інших країн, міжнародних профцентрів з надією на братерську підтримку кожного постраждалого від наслідків Чорнобиля, які перебувають за межами України.

**Пам'ять про загиблих – у наших серцях!
Допоможемо живим героям і постраждалим від Чорнобильської катастрофи!**

**VI З'їзд Федерації
ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ**

24 березня 2011 року

24.03.2011

м. Київ

№ 63-8

**Про Звернення VI З'їзду
Федерації профспілок України
у зв'язку з 25-ю річницею аварії
на Чорнобильській АЕС**

VI З'їзд Федерації професійних спілок України
ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Схвалити текст Звернення VI З'їзду Федерації профспілок України у зв'язку з 25-ю річницею аварії на Чорнобильській АЕС (додається).

2. Доручити Голові ФПУ оприлюднити зазначене Звернення в газеті «Профспілкові вісті», на офіційному інтернет-порталі ФПУ та в інших ЗМІ.

Голова ФПУ

В. Г. Хара

ВІТАННЯ

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ

Шановний Василю Георгійовичу!

Приміть мої щирі вітання з нагоди Вашого переобрання Головою Федерації профспілок України. Переконали, що Ваш великий досвід роботи й надалі буде надійним підґрунтям подальшого зміцнення національного профспілкового руху. Бажаю міцного здоров'я, творчої наснаги та реалізації всіх планів.

3 повагою

Віктор Янукович

ВІКТОР ЯНУКОВИЧ

**ГЛАВА АДМІНІСТРАЦІЇ ПРЕЗИДЕНТА
УКРАЇНИ**

Шановний Василю Георгійовичу!

Радий вітати Вас із переобранням Головою Федерації профспілок України. Добра і щастя Вам та незмінних успіхів у всіх починаннях.

3 повагою

Сергій Льовочкін

СЕРГІЙ ЛЬОВОЧКІН

ОГОЛОШЕННЯ

ЗАТ «Укрпрофоздоровниця» повідомляє, що комерційний конкурс із продажу адміністративної будівлі літ. Д загальною площею 231,5 кв. м та будівлі клубу літ. В загальною площею 857,7 кв. м, які розташовані за адресою: Автономна Республіка Крим, м. Ялта, вул. Ломоносова-Кірова, 37/98, призначено на 28 квітня ц. р.

Початкова вартість об'єкта – **3 735 585,60 грн**, у т. ч. ПДВ – **62 2597,60 грн**, що включає вартість адміністративної будівлі – **853 256,80 грн**, у т. ч. ПДВ – **142 209,47 грн**, та будівлі клубу – **2 882 328,80 грн**, у т. ч. ПДВ – **480 388,13 грн**. Перший конкурсний крок збільшення початкової ціни продажу кожного об'єкта становить **не менш як 5 (п'ять) відсотків** від початкової ціни, якщо повинні запропоновувати учасники конкурсу.

Окрім запропонованої ціни, учасник конкурсу зобов'язаний компенсувати витрати, які пов'язані з проведенням конкурсу (послуги БТІ, вартість проведення оцінки майна, витрати конкурсної комісії з організації конкурсу тощо). Конкурс відбудеться **28 квітня 2011 року о 10.00** за адресою: м. Київ, вул. Шота Руставелі, 39–41, кімната 510. Реєстрація учасників конкурсу проводиться до 12.00 22 квітня 2011 року.

Учасники конкурсу для здійснення реєстрації повинні заздалегідь ознайомитися у Правлінні ЗАТ «Укрпрофоздоровниця» з фіксованими умовами продажу та вимогами до учасників конкурсу для надання повного пакета документів, у тому числі копій платіжних документів про перерахування **продавцю сум гарантійного внеску, що за свідчує платоспроможність учасника конкурсу, в розмірі 10% від початкової вартості та реєстраційного внеску в сумі 17 грн**. Наявність повного пакета документів та виконання фіксованих умов продажу є обов'язковим при реєстрації учасників конкурсу. Гарантійний внесок не є авансовим платежем за майно та буде повернутий упродовж 10 днів після дати проведення конкурсу.

Телефони для довідок: (044) 289-53-10, 289-44-03. ®

СПІВЧУТТЯ

Центральний комітет профспілки працівників машинобудування та металобробки України з глибоким сумом сповідає про передчасну смерть голови профкому ВАТ «Азовмаш», члена ЦК профспілки **Юдіна Геннадія Миколайовича** та висловлює співчуття рідним і близьким покійного.

ВНУТРІШНЄ ЖИТТЯ

Цілком природно, що перша після з'їзду ФПУ розширена нарада була присвячена підбиттю підсумків найголовнішої профспілкової події п'ятиріччя. Голова, його заступники та керівники структурних підрозділів апарату ФПУ ділилися враженнями, аналізували перебіг події під час з'їзду, а головне – запевнили присутніх, що робота тільки-но починається.

**«ЗАРАДИ ЦЬОГО
ВАРТО
СПІВАТИ!»**

Винесені у підзаголовок слова одного з учасників святкового концерту, присвяченого з'їзду, насправді були промовлені на знак глибокої вдячності за увагу та високу оцінку таланту й майстерності виконавців. Але їх цілком і повністю можна адресувати роботі профспілкового форуму загалом.

Про високий рівень проведеного заходу свідчить бодай наступний факт: на з'їзд ФПУ було акредитовано близько сотні представників мас-медіа, а інформацію про обрання Василя Хара Головою ФПУ вміть розтиражували всі провідні ЗМІ! Крім того, в роботі поважного зібрання взяло участь широке коло гостей з-за кордону – представники 29-ти держав, починаючи з Росії, США, країн ЄС і закінчуючи далекою Бразилією й навіть

Профспілки стримують намагання влади урівняти тарифи на енергоносії для населення і підприємств

ЗАВТРА БУЛА РОБОТА

дещо екзотичним для нас В'єтнамом, високо оцінили організацію і проведення такого масштабного профспілкового заходу. Звичайно ж, не оминули увагою з'їзд наймасовішої громадської організації країни й соціальні партнери – представники організацій роботодавців, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Ніна Карпачова, заступник голови Адміністрації Президента України Ірина Акімова та особисто Прем'єр-міністр країни Микола Азаров. Лише через хворобу не зміг бути присутнім на зібранні Президент України Віктор Янукович.

**ХОЧЕШ МИРУ –
ГОТУЙСЯ...**

Наразі триває узагальнення матеріалів з'їзду, опрацювання й аналіз виступів і дискусій. Але вже нині можна констатувати, що такий представниць-

кий профспілковий форум вдалося провести, як мовиться, наче по писаному лише завдяки попередній масштабній роботі. Сприяли цьому і виїзди керівництва ФПУ в регіони, і численні дискусії, семінари та круглі столи у стінах Будинку спілок. Таким чином вдалося попередньо донести до спільчан позицію керівництва наймасовішої громадської організації країни, почути думку профактиву, а відтак – заздалегідь скорегувати матеріали до з'їзду.

Втім, задоволення від виконаної на «відмінно» роботи (а навіть спільчани «ветерани» визнавали, що це був один з найкращих профспілкових з'їздів) не відвертає працівників апарату ФПУ від думок про подальшу роботу. А справ попередню, і цього ніхто не приховує, немало. Навряд чи доводиться чекати на припинення «бойових» дій проти ФПУ її затятих недоброзичливців. Безумовно підтримка делегатима

з'їзду кандидатури Василя Хара на посаду Голови ФПУ, звичайно, дещо виб'є з-під них ґрунт, однак розраховувати на здоровий глузд опонентів аж ніяк не випадає.

**МИСТЕЦТВО –
У МАСИ**

А закінчити хочеться, власне, тим, з чого й розпочав. Концерт для делегатів і гостей з'їзду, віддамо належне як його учасникам, так і режисерам та організаторам дійства, справді був просто дивовижним – це відзначають усі, хто мав щастя його бачити (фоторепортаж з події – на шпальті №12). Але ж, на жаль, широкі верстви населення зазвичай позбавлені такої можливості. З іншого боку, далеко не кожен колектив має можливість «протогати» собі стежку на велику сцену, якими б талановитими не були його учасники. Отож і пролунала пропозиція повернутися до колишньої практики таких собі багаторівневих оглядів художньої самодіяльності. Відбір кращих треба починати на місцях, потім – районні та обласні етапи конкурсу, а вже фінальний концерт, як і годиться, – у столиці.

Звичайно, поки що це лише ініціатива. Але, як на мене, справді гідна уваги. А реалізувати її можна буде, якщо долучити до організації такого масштабного проекту й державні інституції – відповідні міністерства та відомства.

ВОЛОДИМИР ПОЛЕТАЄВ,
«ПВ»

СВІЙ ДО СВОГО ПО СВОЄ?

Єдиним каменем спотикання під час роботи з'їзду стала Резолюція щодо організаційно-фінансового зміцнення ФПУ, голосування якої делегати «провалили». Тож, на думку промовців, Федерації необхідно посилити роз'яснювальну й інформаційну роботу. Адже на закиди в прагненні до надмірної централізації влади і фінансових потоків завжди можна, навіть не вдаючись до дискусій, протиставити вагомі аргументи – від загальної суми внесків, які сплачують спільчани, власне до ФПУ надходить суцзя дешиця. Приміром, починаючи з 2006 року тривають намагання влади урівняти ціни на енергоносії для промисловості й для населення, але завдяки рішучій і послідовній позиції Федерації профспілок досі цього не відбулося. За підрахунками спеціалістів ФПУ, це дало змогу українським родинам зекономити відтоді близько 63 млрд гривень! У той же час профспілкові внески збирається близько 1 млрд грн на рік (з яких до Федерації надходить лише 0,5 відсотка!). Тобто елементарні математичні розрахунки свідчать про ефективність та економічність доцільності діяльності ФПУ – умовно кажучи, 1 до 15-ти! І це лишень один приклад, а їх – десятки, якщо не сотні...

«НЕ МОЖЕШ ОБСТОЯТИ ІНТЕРЕСИ ГАЛУЗІ? БЕРИ ШИНЕЛЬ – ІДИ ДОДОМУ»

VI з'їзд ФПУ відвідав Прем'єр-міністр України Микола Азаров. Він привітав Василя Хара з обранням на посаду Голови Федерації, передав вітання від Президента, який через погане самопочуття не зміг бути присутнім на з'їзді особисто і, попри власне нездужання, виступив перед делегатами з годинною емоційною промовою, намагаючись упродовж усього виступу викликати присутніх на діалог.

У АЗАРОВА ТА ХАРИ – ПРЯМИЙ ТЕЛЕФОННИЙ ЗВ'ЯЗОК

– У цей непростий для країни час, – сказав Прем'єр, – вбачаємо у профспілках ключових партнерів і твердо стоїмо на позиціях діалогу.

Микола Азаров зазначив, що Федерація профспілок в особі заступника Голови ФПУ Григорія Осового представлена в Кабміні як сильна сторона. Григорій Васильович уміє бути дуже наполегливим, коли йдеться про соціальні питання. З Василем Хара відразу після обрання Азарова на посаду керівника Уряду було встановлено прямий телефонний зв'язок, який діє й тепер. Таким чином, уперше в історії України профспілки й Уряд можуть спілкуватися на прямую та в будь-який час.

– Оскільки ми – партнери, – закінчив вступну частину виступу Азаров, – будемо говорити мовою фактів.

БОРГИ НАШІ ТАЖКІ

Масштаб перетворень, які здійснюються нині в Україні, Прем'єр порівняв із тими, що проходилися у повоєнній Німеччині, коли ця країна лежала в руїнах. Ривок в економіці, подібний до того, який Німеччина зробила в наступні роки, Азаров хотів би побачити в найближчі 10 років в Україні.

Майже всі наші виробничі потужності побудовані у 80-ті роки, а основні об'єкти енергетики – в 50–60-ті. Звідси й ситуація, коли витрати палива на виробництво 1 кВт електроенергії втричі вищі, ніж у Європі, а про-

дуктивність праці – у 4–5 разів нижча. Виникає запитання: чи зможемо ми забезпечити стандарти життя, як у Європі, не модернізуючи економіку? Ні!

– Хочте казки від нас із Януковичем слухати? – запитував Прем'єр у залу. – Але ж слухали два роки поспіль за попередньої влади. Вона брала зовнішні позики, а країна тим часом провалювалася в економічну яму, опинилася на межі банкрутства. Протягом 2008–2009 років кожна друга гривня була борговою. Коли ми прийшли до влади, бюджет мав 6 млрд гривень, а за зобов'язаннями треба було платити 8 мільярдів. А ще – дати відповідь японцям, як ми використали 4 млрд гривень «кіотських грошей», які мали спрямувати на екологічні програми і яких у скарбниці не виявилось. Ми почали в екстремному порядку «відновлювати» їх, а брали з тих самих соціальних витрат.

Сьогодні найперше завдання Уряду – скоротити зовнішні борги, зменшити дефіцит бюджету. У 2011 році Україна винна кредиторам 88 млрд гривень. Скільки на ці гроші можна було б вирішити проблеми працівників освіти, охорони здоров'я! Скільки підприємств побудувати! Вже наступно-

го року ми повинні повернути удвічі менше – 42 млрд гривень. Це дасть змогу спрямувати вивільнені ресурси на вирішення соціальних завдань, на модернізацію виробництва.

ОЖИВАТИ ПОЧНЕМО З БУДІВНИЦТВА

Чим викликана ідея Податкового кодексу? Тим, що власників наших підприємств (а з них 70% – приватизовані) потрібно спонукати до модернізації, енергозбереження, підвищення продуктивності праці, створення робочих місць. А як це зробити? Вмовляннями? Але капітал не розуміє мови вмовлянь, тому в Податковому кодексі вписано низку умов: сума оподаткованого прибутку зменшується, якщо її було використано для створення робочих місць, модернізацію, енергозбереження. Аби допомогти стати на ноги суднобудуванню, авіабудуванню, легкій промисловості, ці галузі було звільнено від сплати цього виду податку. Це непрості для Уряду рішення, бо державна скарбниця вкрай потребує надходжень.

Змушені були взяти кредит у МВФ. Але з цих

1,5 млрд доларів ані копійки не витрачено даремно (попередня влада запозичила 11 млрд доларів). Кошти вкладено в будівництво. Чому саме в цю галузь? Та тому що вона стимулює внутрішнє споживання українського металу, українських будівельних матеріалів. За 2008–2009 роки обсяги будівельно-монтажних робіт зменшилися на 70% і лише в 2010 році це падіння було зупинено. Ми прийняли закон, який скорочує процедуру отримання дозволу на будівництво до 60 днів, до того ж почало діяти так зване правило мовчазної згоди: не надав чиновник дозволу протягом двох місяців – починай будівництво, а чиновник за це відповідь.

СВІТ ПРОТИ НАС?

– А давайте відповімо, – запропонував прем'єр, – чи сприяють Україні зовнішні чинники? Ні! Встановлена попереднім урядом ціна на газ у 450 доларів за куб поставила хімічну галузь на межі виживання, бо вже при ціні в 420 доларів виробництво є нерентабельним.

Не сприяє нам і світова ціна на нафту. Коли мене лають за підвищення цін на бензин, то кажуть: слід збільшити видобування української нафти на міль-

йон тонн – і питання вирішене. А що означає її добыти? Потрібно власти як мінімум 10 млрд дол. у розвідку та експлуатацію. На все це необхідно 5–6 років. І ми розпочали цей процес. Відновили контракти на розвідку нафти й газу на шельфі Чорного моря, уклали необхідні угоди. Через 5–6 років очікуємо результату.

– Чи, може, на світових ринках спостерігаємо застосування наших товарів? Чи не було у нас посухи минулого року? Чи не зростають у світі ціни на продовольство? – наголошував на серйозності ситуації Азаров. – Навіть у Німеччині інфляція перевищила 6%, в Італії – 5%. На світ насувається продовольча криза. На цьому тлі у нас з'являються пропалачені публікації: Уряд невикористав обмежив експорт зерна. Звісно, це вдарило по кишенях зернотрейдерів. Але хіба не Уряд має подбати про продовольчу безпеку країни?

ПЕНСІЙНИЙ «ВЕЛОСИПЕД» ВИНАХОДИТИ НЕ БУДЕМО

Доходів Пенсійного фонду, які ми збираємо, не вистачає навіть для тієї жebraцької пенсії, яка виплачується. Але ми її підвищили. Кількість пенсіонерів, які одержують менше 800 гривень, зменшилася втричі, на стільки ж збільшилася кількість тих, хто отримує понад 1000 гривень. Проте розрив між доходами і витратами в державі становить гігантську суму – 57 мільйонів. Перші 18 днів місяця пенсії виплачуються з держбюджету, а потім Пенсійний

“

Доки не запустимо економіку, доти нічого не зможемо зробити для соціальної сфери. Від того, що надрукуємо папірці, краще жити не буде.

фонд починає збирати свої внески і частково повертає кошти в держскарбницю. Чи можна так жити? Можна, напевно. Але чи потрібно? Що чекає в майбутньому молодь? Ціни на продукти харчування зростають, а пенсії – не дуже. А якщо почнемо піднімати пенсії, то збільшимо дефіцит бюджету. Замкнуте коло.

Ведучи мову про пенсійну реформу, ми насамперед говоримо про накопичувальну систему, коли пенсійні відрахування надходять не лише до солідарного фонду, а й на іменний накопичувальний рахунок. Коли людина піде на пенсію, вона матиме чотири джерела пенсійного забезпечення: солідарний Пенсійний фонд, її власні накопичення, а в рамках накопичувальної системи – премія від держави й інвестиційні відсотки. Ніхто не збирається винаходити велосипед – так живе вся Європа. Але ми не хочемо насильницької реформи. Ми бачимо, що сьогодні наше населення до неї не готове. Тому Президент запропонував її відкласти.

ЗЛОДИЙСЬКІ СХЕМИ ПДВ

– Дуже важливе завдання профспілок – вимагати не тільки підвищення соціальних гарантій від держави, а й збільшення фонду оплати праці від своїх роботодавців, а також погашення заборгованості із зарплати, – закликав Азаров. – Ми, як можемо, сприяємо цьому. От, приміром, заклали принцип автоматичного відшкодування ПДВ. Але щоб одержати автоматом податок, промисловці повинні виконати певні умови: платити працівникам не менше мінімальної зарплати, не мати зарплатних боргів. Але загальному процесу іде важко, тому що діє багато злодійських схем. Якщо підсумувати всі заявки на повернення ПДВ, то матимемо 60 млрд грн, тимчасом як експорт товарів становить лише 37 млрд гривень.

СТОРІНКУ ПІДГОТУВАЛА
ОЛЕНА СУХОУКОВА, «ПВ»

ВІДПОВІДАЮЧИ НА ЗАПИТАННЯ ІЗ ЗАЛУ,

Микола Азаров зауважив, що не має наміру захищати міністрів, які не вміють обстоювати інтереси своїх галузей, як, приміром, Дмитро Табачник, що призвело до численної вчительської акції під Кабміном 22 березня: «Не вмiш – бери шинель, іди додому». Прем'єр здивувався, що маємо заборгованість із зарплати в національних театрах: «Сьогодні для держави це не проблема!» Пообіцяв також розібратися із фактами, коли вчитель з своєї невеликої зарплати змушений платити три тисячі гривень на місяць за газ. А потім повідомив оптимістичну новину: із січня 2011 року акціонери збори будуть спрямовуватися на будівництво й ремонт доріг місцевого значення. Три тижні тому в усі області перераховано перший транш – 714 млн гривень.

ВИМАГАЄМО

**ГІДНА ПРАЦЯ:
ОСНОВНІ СКЛАДОВІ
ПОНЯТТЯ**

ВАСИЛЬ КОСТРІЦЯ,
НАЦІОНАЛЬНИЙ
КООРДИНАТОР МОП
В УКРАЇНІ

—У звітних доповідях і виступах делегатів та гостей з'їзду багато говорилося про важливість упровадження принципів гідної праці в кожній країні й в Україні зокрема. Я хотів би з особливою гордістю зазначити, що Федерація профспілок України у звітний період, особливо останні два роки, активно просувала концепцію гідної праці. Можна згадати фундаментальний документ, який було представлено минулого року Президентом та який, за словами пані Ірини Акімової, дістав позитивну оцінку експертів. Тож хотілося б, аби його підтримали владні інституції на всіх рівнях. Я маю наголосити, що всі заходи, які проводить ФПУ на підтримку запровадження принципів гідної праці, — надзвичайно важливі. Нині в Україні певною мірою вже побудовано платформу для об'єднання зусиль уряду, профспілок і роботодавців у питанні подолання дефіциту гідної праці в державі. Це — програмні засади ФПУ, основні компоненти концепції гідної праці, викладені у стратегічних документах Федерації роботодавців, Конфедерації роботодавців України та Спільного представницького органу — Об'єднання роботодавців України, а також їх сформульовано в Указі Президента щодо невідкладних заходів подолання бідності... Втілення в життя лозунгу «Сильні профспілки — соціальна справедливість»

**5 разів
уряд України
звітував на
конференції в
Женеві,**

обіцяючи подолати ганебне явище — заборгованість із заробітної плати.

неможливе без дотримання всіх чотирьох складових гідної праці. Насамперед права людини в сфері праці. Вже вкотре представники комітету експертів Міжнародного бюро праці констатують, що в Україні все ще порушуються права профспілок і не лише на практиці, а й, на жаль, спостерігаємо це і в законодавстві. Ганебним явищем в Україні є порушення Конвенції про захист заробітної плати. На жаль, заборгованість із заробітної плати є реальністю сьогодення. У травні МОП делегує до України спеціальну місію, аби спільно з урядом, профспілками й роботодавцями вивчити цю проблему. Одним із ключових питань у забезпеченні гідної праці є зайнятість. Проте у нас досі не вироблено стратегії створення робочих місць, стратегії забезпечення зайнятості... Маємо не боротися з безробіттям, а створювати нові робочі місця, гідні умови праці. Ще одне важливе питання — це соціальна захищеність. Нещодавно генеральний директор Міжнародного бюро праці Хуан Сомавія зазначив, що внаслідок кризи люди втратили не тільки робочі місця, а й основу життя — соціальну захищеність. Тому нині завдання полягає в тому, щоб у країнах, де найбільше спостерігаються такі втрати, забезпечити всім працюючим соціальний захист. А там, де ця система не діяла взагалі, слід сприяти її запровадженню. І, нарешті, про питання соціального діалогу. Було ухвалено відповідний закон, але чи достатньо лише цього? МОП застергла, щоб унаслідок прийняття цього закону не було обмежено право малих профспілок на участь у колективних переговорах. Це залежить від усіх — як профспілок, так і роботодавців... Основою соціального діалогу має бути правило — почути кожну сторону і кожну профспілку зокрема, кожного її представника. Це і буде справжній соціальний діалог, а не формальний. Протести підприємств, учинителів підтримують, що дуже часто ми не чуємо один одного і розмовляємо різними мовами...

ПРЯМА МОВА

ОЛЕКСІЙ МІРОШНИЧЕНКО,
ПЕРШИЙ ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ СПО
РОБОТОДАВЦІВ, ВИКОНАВЧИЙ
ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ КОНФЕДЕРАЦІЇ
РОБОТОДАВЦІВ УКРАЇНИ

— СПО роботодавців повністю поділяє ваше занепокоєння зниженням доходів громадян, проблемою легалізації зайнятості і зменшенням внутрішнього споживання. Я не буду захищати тут недобросовісних роботодавців, але хочу з вами порадитися і поділитися нашими турботами, розповісти про те, що нас хвилює, що взагалі заважає бізнесу легалізувати зайнятість та підвищити рівень доходів громадян.

На наш погляд, деякі з причин, які стоять з нас на заваді, ми спільно можемо вирішити, причому досить швидко. Перша причина — законодавча! Вже давно назріла необхідність внести зміни до чинного законодавства і від поняття «мінімальна заробітна плата» перейти до поняття «мінімальний рівень оплати праці», а також ввести поняття «втрата на утримання робочої сили». Це підтверджено міжнародним досвідом і є нормальною практикою, яка дасть можливість і нам об'єктивно аналізувати всі проблеми, що виникають...

Також гальмує легалізацію зарплати, особливо в бюджетній сфері, ланцюгова тотожність «мінімальної зарплати», «прожиткового мінімуму» і «тарифу 1-го розряду». Якщо ми законодавчо не врегулюємо ці три поняття, то навряд чи зможемо вирішити проблеми оплати праці.

Настав час негайно щось робити для зменшення навантаження на фонд оплати праці. Є де-

Олексій Мірошніченко під час виступу

ПЕРЕПОНИ ДЛЯ БІЗНЕСУ

кілька варіантів. Один із них — піти шляхом перерозподілу внесків між найманими працівниками і роботодавцями. Другий — скоротити видатки загальнообов'язкового державного соціального страхування там, де є нестрахові виплати.

Потребує спрощення процедура найму та звільнення на ринку праці, особливо для фізичних осіб, які використовують найману працю. За нашими розрахунками, це дасть змогу легалізувати на ринку праці більш як 2 млн працівників і значно зменшити навантаження на легальний бізнес.

Друга причина — економічна! У деяких уря-

довців з'явилася ідея запровадити новий вид пресепій проти власних роботодавців — знову посилюють адміністративну й кримінальну відповідальність, увести індикативні чи гарантовані зарплати... На наш погляд, це не вирішить проблеми, а навпаки, ще більше тінізує всі процеси, особливо заробітну плату.

Ми загалом відносноносно всі проблеми, які турбують бізнес сьогодні. По-перше, це те, що він був відсторонений від імплементації Податкового кодексу. Із 160-ти нормативних актів, які потрібні було прийняти урядом для його впровадження,

тільки 20 надійшли на погодження роботодавців... Проблемою є також автоматичне відшкодування ПДВ. Не менше турбує бізнес корупція, особливо в митниці та інших органах, висока вартість кредитних ресурсів, непрозорість і неспроможність процесу дерегуляції та проблеми із держзакупівлями, ігнорування соціальних партнерів при погодженні соціально-трудових та економічних питань.

Чому саме на з'їзді профспілок я про це говорю? Тому що ми звами — соціальні партнери, тож повинні з'ясувати проблеми і разом їх подолати.

ДУМКИ ДЕЛЕГАТІВ

Тетяна НІКІТИНА,
голова профспілки
працівників державних
установ України:

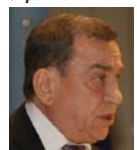
— У нашому суспільстві склалося таке уявлення, що державні службовці — найзабезпеченіші серед працівників. На жаль — це не так! Середня заробітна плата по Україні за минулий рік становила 2297 грн, однак більш як 73% наших працівників отримують лише 1446 гривень. Тобто більше держслужбовців перебуває за межею бідності.

Василь МОЙСЮК, голова
Центральної ради профспілки
працівників хімічних та
нафтохімічних галузей
промисловості України:

— Хіба можна уявити, що в умовах принизливого зубожіння людини-трудівника, статки 10 найбагатших людей України на 2 млрд доларів перевищують всі витрати державного бюджету минулого року?! Це наслідок неприпустимо низької частки витрат на оплату праці, яка становить у нас менше 7%. А тим часом у країнах ЄС на заробітну плату йде понад 45%.

Володимир КАЗАЧЕНКО,
голова Центрального
комітету профспілки
металургів і гірників
України:

— Під час кризи власники підприємств нашої галузі розташована в сільській місцевості. За офіційними даними, протягом 20 років незалежності Україна вже втратила близько 500 сіл через їхню безперспективність. Велику кількість сіл, які ще існують, названо депресивними територіями, на яких немає ані доріг, ані шкіл та дитячих садочків. Ось там здебільшого й мешкають наші працівники.

Степан КРИВОВ'ЯЗИЙ,
голова професійної спілки
працівників лісового
господарства України:

— Переважна більшість підприємств нашої галузі розташована в сільській місцевості. За офіційними даними, протягом 20 років незалежності Україна вже втратила близько 500 сіл через їхню безперспективність. Велику кількість сіл, які ще існують, названо депресивними територіями, на яких немає ані доріг, ані шкіл та дитячих садочків. Ось там здебільшого й мешкають наші працівники.

«НАШІ ЛІТАКИ ЗАМОВЛЯЄ БУДЬ-ХТО, ТІЛЬКИ НЕ МИ»

**Михайло ПОГОРЕЛОВ,
голова профкому ДП
«Харківський авіазапод»:**

– Доводиться часто чути браві звіти державних структур про створення нової кількості робочих місць, однак на практиці бачимо зовсім інше – робочі місця тануть як сніг навесні разом із скороченням виробництва. Адже важко всерйоз назвати робочими місця, що у наметах, на ринках, тим часом як потужні підприємства знищуються. У Харкові вулицю, на якій діяли великі заводи, називали «алеєю гігантів». Нині із тих, що повноцінно працюють, лишився один «Турбоатом». Щодня по дорозі на роботу я проїжджаю повз місця, де раніше стояв завод «Серп і молот» – його зрівняли із землею. То звідки ж за такого підходу взятися нормаль-

ним зарплатам для бюджетників? Митниці, банки, ринки навряд чи впораються з цим завданням. Коли постало питання про збереження нашого підприємства, всі висловилися однозначно: заводу жити! Бо саме його існування і забезпечує робочі місця для 5 тисяч харків'ян, їхні зарплати, їхній добробут. У колдоговорі, який було прийнято минулого року, ми так і записали: пріоритет – робота підприємства. Обстояти завод багато чим допоможе обком авіабудівників.

Та все ж, як і раніше, лишається проблема замовлень. Кияни випускають Ан-148 і Ан-158, харків'яни – Ан-140 і Ан-74. Всі ці машини створені для відстаней 1000–1500 км, тобто є дуже доречними на внутрішніх авіалініях, таких як Київ–Донецьк, Київ–Львів... Це ганьба, що наша держава не тільки не є замовником, а й експлуатаційником наших літаків. Добре, що їх закупає зарубіжжя, але ж свій «хліб» повинні їсти самперед ми самі!

«НАФТОВА ГАЛУЗЬ – КОРОВА, ЯКУ ДОЯТЬ, А ЇСТИ НЕ ДАЮТЬ»

**Святослав ОСТАП'ЮК,
голова Івано-Франківського обкому профспілки нафтової та газової промисловості:**

– Найбільшим випробуванням для нас стане просування владою антинародної пенсійної реформи. Створюється враження, що на зустрічах з представниками профспілок із цього приводу віце-прем'єр-міністр Сергій Тігіпко чує лише те, що сам хоче чути. Та коли ми поступимося тут, то рівень довіри до профспілок значно впаде. Маємо розставити всі крапки над «і» у питанні про Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності. Вакханалія з лікарняними на початку року, провальна робота з надання курортно-санаторних путівок змусила людей дати Фондові соціального страхування назвисько «Фонд соцжуху». Не може обійти питання, яке непокоїть особливо –

використання нафтогазових покладів. Наша галузь, на жаль, нагадує не локомотив економіки, а корову, котру лише доять до останньої краплі, а їсти не дають. Усі попередні уряди успішно кришували схеми, за якими ліцензії на розроблення родовищ передавалися від державних структур приватним. Одне з таких родовищ через бюрократичну тяганину з продовженням ліцензії не діяло більш як три роки – втрачено понад 100 тис тонн нафти, 90 млн кубічних метрів газу. Хіба це не шкідництво? Повсюдно фіксується скорочення видобутку. То чому ж ті, хто відповідає за галузь, не звертали уваги на попередження профспілок про неминучість такого падіння? Мінвуглепром і Нафтогаз України не мають змоги фіксувати скорочення видобутку. То чому ж ті, хто відповідає за галузь, не змогла забезпечити гідною платнею своїх працівників! Причому людей, які працюють із ризиком для життя та здоров'я, бо устаткування на підприємствах – застаріле, ще з 60–70-х років.

Багато пропозицій і зауважень лунало не тільки з трибуни, а й залу

«ВИДАЄМО БЕЗВІДСОТКОВІ КРЕДИТИ НА БУДИНКИ»

Олена ТИМОХІНА, голова профкому СВК «Сергійка» Саратського району Одеської області:

– Наш сільськогосподарський кооператив – багатгалузеве господарство, в якому працює 190 осіб. Усі – члени профспілки АПК. Вал зернових дозволяє нам виплачувати гідну зарплату: під час посівної та збирання механізатори заробляють по 2500–3500 тис. грн і додатково отримують по 15–20 т зерна. Наприкінці року членам сільгоспокооперативу видається додаткова оплата із розрахунку одна гривня на одну зароблену гривню.

У господарстві розвинуто тваринництво, однак значного прибутку воно не дає, бо ціни на таку продукцію низькі, а витрати – високі. Про яку рентабельність можна говорити, якщо собівартість одного центнера свинини становить 1200 грн, а закуповують її по 1000 гривень? Але за рахунок реалізації цієї продукції ми маємо можливість виплачувати зарплату в зимові місяці й зберігати робочі місця.

Живемо за колдоговором. На охорону праці виділяється 0,5% від суми реалізованої продукції.

Правління разом із профкомом видає безвідсоткові кредити для купівлі будинків, автомобілів, на проведення сімейних урочистостей. Стало доброю традицією видавати працівникам молодяк великої рогатої худоби для вигодування його в домашніх умовах із відстрочкою платежу на 1,5 року, а порослят – на 8 місяців.

У період збирання врожаю виділяємо кошти на закупівлю для трудівників газованої води, квасу, морозива, а також на придбання цінних подарунків для вшанування передовиків жнив. Загалом на це

з профспілкового бюджету в 2010 році було витрачено 12 тис. гривень.

Незважаючи на захмарні ціни на пальне, міндобрива, високі податки, ми не допустили заборгованості із зарплати, працюємо без кредитів. Однак є й питання, у розв'язанні яких сподіваємося на допомогу Федерації. Одне з них – низькі ціни на тваринницьку продукцію, які змушують селян різати ВРХ, свиней, овець. Отже, парадокс виходить: Урядові вигідніше купувати м'ясо за валюту, ніж дотувати вітчизняного сільгоспвиробника.

«ТАНК ПОБУДУЄМО, А СТРІЛЯТИ ЧИМ?»

**Валентина ШЕВЧЕНКО,
голова профкому ВАТ
«Точмаш», м. Донецьк:**

– Чимало підприємств оборонно-промислового комплексу перебувають у вимушеному простоті або працюють не на повну потужність. Це призводить до банкрутства. Що таке державне замовлення більшість із них уже й не пам'ятає. Фінансування державних програм і науково-технічних розробок не проводиться. Нинішні роботодавці не обтяжують себе думками про зайнятість, майбутню трудових колективів, збереження робочих місць,

кадрів. Цими питаннями вимушені займатися профспілкові організації та голови профкомів. На жаль, не все залежить від їхньої наполегливості й цілеспрямованості. Більш як два роки ВАТ «Точмаш» – єдиний в Україні виробник корпусів боеприпасів не має можливості здійснювати виробничу діяльність. Працівники перебувають у вимушеному простоті. Трудовий колектив вступив у колективний трудовий спір з адміністрацією підприємства.

За три роки боротьби ми пройшли через рейдерство, неодноразово звернення до всіх інстанцій – від органів місцевого самоврядування до Президента, неодноразово збори трудового колективу, акції, мітинги, пікетування. Тільки завдяки тому, що в статутному капіталі това-

рства 25%+1 акція належить державі і що трудовий колектив став горою за власне підприємство, його ще не вдалося остаточно знищити. Узгодження плану санації з Департаментом із питань банкрутства та Фондом держмайна розтягнулося більше ніж на рік. І лише завдяки наполегливості ФПУ і Профспілки працівників оборонної промисловості України план все ж таки вдалося затвердити. У ньому передбачається фінансово-економічне оздоровлення заводу й повне погашення заборгованості із зарплати, яка накопичилася з серпня 2008 року і становить майже 12 млн гривень. Але, як не дивно, реалізації плану санації перешкоджають держструктури. Органи виконавчої служби постійно проводять

незаконний арешт банківських рахунків, який підприємство змушене знімати в судовому порядку. Представники Пенсійного фонду перешкоджають продажу майна підприємства, за рахунок якого має бути погашена заборгованість із зарплати. Було б доцільно на базі державної частки майна ВАТ «Точмаш» створити держпідприємство, і при розгляді плану санації Мінпромполітики таку позицію обґрунтувало. Однак, незважаючи на доручення першого віце-прем'єр-міністра Андрія Клюєва про створення спеціальної робочої групи, ніяких зрушень немає. Україна наближається до того моменту, коли танк побудує, а стріляти буде нічим.

СТОРІНКУ ПІДГОТУВАЛА
ОЛЕНА СУХОРУКОВА,
«ПВ»

ВКЛАДКА: ДОКУМЕНТ

ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ

VI З'їзд
ПОСТАНОВА

24.03.2011

м. Київ

№ 63-7

Про Програмні резолюції
VI З'їзду ФПУ

VI З'їзд Федерації професійних спілок України

ПОСТАНОВЛЯЄ:

Затвердити Програмні резолюції VI З'їзду Федерації професійних спілок України:

- «Гідна праця – основа соціального добробуту та економічного прогресу»;
- «Гарантовані трудові права – основа соціальної стабільності»;
- «Право на організацію – передумова надійного захисту трудівників»;
- «Професійні спілки – за розвиток соціальної держави в Україні»;
- «Про підвищення ефективності соціального діалогу»;
- «Молодь – надійна опора профспілок»;
- «За якісне та доступне громадське обслуговування».

Тексти Програмних резолюцій додаються.

ГОЛОВА ФПУ

В.Г. ХАРА

ПРОГРАМНІ РЕЗОЛЮЦІЇ
VI З'їзду Федерації професійних спілок УкраїниДодаток 1
до постанови VI З'їзду ФПУ
від 24.03.2011 № 63 - 7«ГІДНА ПРАЦЯ – ОСНОВА СОЦІАЛЬНОГО
ДОБРОБУТУ ТА ЕКОНОМІЧНОГО ПРОГРЕСУ»

Радикальні зміни у структурі світової економіки, перехід до наукомістких технологічних укладів виробництва, економічна глобалізація та трудова міграція, що мають планетарні масштаби, зумовили відповідне трансформування ринку праці. В умовах жорсткої конкуренції перемогти здобувають держави та компанії, що постійно інвестують у найцінніший ресурс – здоров'я та професійний потенціал працівників.

Серед стратегічних цілей конкурентного розвитку Міжнародна організація праці відзначила головну – це цілі Гідної праці: фундаментальні принципи, права та міжнародні трудові стандарти; можливості зайнятості та отримання доходу, соціальний захист та соціальне страхування, соціальний діалог.

Реалізуючи цілі Гідної праці, Україна має консолідувати можливості держави, праці та капіталу й швидкими темпами досягти рівня добробуту провідних країн, як це вже передбачено програмою Президента України щодо входження України до двадцятки найрозвинутіших країн світу.

Федерація профспілок України виступає передусім за практичну реалізацію норм міжнародного права, зокрема конвенцій Міжнародної організації праці, шляхом соціальної згуртованості, збалансування інтересів та ефективного соціального діалогу держави, роботодавців і найманих працівників на принципах і засадах Гідної праці:

- забезпечення справедливого та своєчасного заробітку;
- безпеки на робочому місці, соціального захисту працівників;
- продуктивної зайнятості чоловіків та жінок в умовах свободи, рівності та поваги до людської гідності;
- гарантування прав на об'єднання в профспілку, ведення колективних переговорів і участі працівників в управлінні підприємством.

Досягнення стандартів Гідної праці має бути забезпечено шляхом здійснення підтриманих суспільством структурних реформ в економіці та розбудови економічно сильної та соціально відповідальної держави.

За продуктивну зайнятість – гідну й своєчасну оплату праці

Головною умовою досягнення високих і стабільних результатів роботи кожного підприємства та економіки в цілому є справедливий розподіл результатів праці та її об'єктивна ціна, що стимулюватиме як продуктивність праці, так і якість продукції. На вітчизняних підприємствах частка витрат на оплату праці у собівартості продукції є неприпустимо низькою і становить 7-9%, тоді як у країнах ЄС на зарплату йде понад 45%.

Така ситуація – наслідок заниженого розміру мінімальної заробітної плати, який є основою всієї політики в оплаті праці. За критеріями ЄС, мінімальна заробітна плата має щонайменше вдвічі перевищувати величину прожиткового мінімуму, а середня заробітна плата – в півтора-два рази бути більшою за мінімальну. Сьогодні середня заробітна плата в Україні після сплати податків ледь сягає подвійного розміру фактичного прожиткового мінімуму. Збільшується різниця в оплаті праці українських працівників та їхніх європейських колег, зростає розрив між рівнем доходів багатих та бідних українців.

В Україні залишається невирішеною несприятна для цивілізованого світу проблема несвоєчасної виплати заробітної плати: принципово не зменшуються борги і зарплати майже 200 тис. працівників на суму понад один мільярд гривень.

На двадцятому році економічних реформ у країні так і не створено належних умов для реалізації конституційних гарантій на працю, що мали б забезпечити достатній рівень життя для працівників і членів їхніх сімей. Більше того, сама держава не виконує законодавчо встановлених норм щодо оплати праці працівників державних підприємств і бюджетної сфери.

Спираючись на висновки вітчизняних і міжнародних експертів, профспілки стверджують, що саме підвищення у два-три рази заробітної плати є необхідною передумовою сукупного споживчого попиту та зростання ВВП країни. При цьому відповідальність за підвищення продуктивності праці лежить, передусім, на роботодавцях, які мають створити належні умови для підвищення кваліфікації персоналу, технічної, технологічної та організаційної модернізації виробництва.

З'їзд Федерації профспілок України визначає такі пріоритети діяльності профспілкових організацій: використання переваг економічної стабілізації та зростання виробництва на користь людини праці; досягнення гідного рівня оплати праці, забезпечення соціальної справедливості в оподаткуванні доходів від праці, зменшення диференціації населення за доходами й інтизації економіки.

Профспілки спрямовуватимуть свою роботу на реалізацію таких завдань:

на національному рівні:

- прийняття та забезпечення реалізації, починаючи з 2011 року, Загальнодержавної цілової соціальної програми збереження і розвитку трудового потенціалу України на період до 2017 року та Загальнонаціональної програми Гідної праці;
- стимулювання державою роботодавців до здійснення професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників, створення передумов для їхнього навчання протягом усього трудового життя;
- визначення національним пріоритетом інноваційного розвитку вітчизняного виробництва та розширення внутрішнього ринку з метою збереження існуючих та створення нових робочих місць;
- визнання головним принципом державної політики зайнятості стимулювання зростання зайнятості на високотехнологічних виробництвах із сучасними робочими місцями та формування конкурентоспроможних національних професійних кадрів;
- протидія зростанню сфери офіційного оформлення праці та атипичним формам зайнятості (аутстафінг, аутсорсинг, лізинг персоналу), підвищення трудової мобільності працівників, поєднаної з мінімізацією негативних наслідків зовнішньої та внутрішньої трудової міграції;
- викоренення бідності серед працюючих;
- поетапне запровадження державних гарантій у сфері оплати праці, які забезпечуватимуть розширення відтворення трудового потенціалу, належне виконання працівником сімейних і суспільних обов'язків, задоволення необхідних матеріальних та духовних потреб працівників через:
  - зростання частки витрат на оплату праці у ВВП до 60% та збільшення частки заробітної плати в операційних витратах із реалізованої продукції, робіт, послуг;
  - щорічне підвищення реальної заробітної плати темпами, що перевищують темпи зростання реального ВВП;
  - щорічне зростання номінальної заробітної плати не менш як на 25-30%, що в умовах прогнозованого зниження інфляції забезпечить стимулююче зростання реальних доходів працівників;
  - прискорене наближення базового посадового окладу Єдиної тарифної сітки до мінімальної заробітної плати;
  - перехід до розрахунку мінімальної заробітної плати на основі раціонального споживчого бюджету, який забезпечуватиме відтворення здатності працівника до праці;
  - законодавче закріплення соціально справедливої диференціації заробітної плати керівників та працівників;

- реалізація у повному обсязі законодавчих гарантій щодо оплати праці працівників та забезпечення подальшого реформування оплати праці у виробничій та бюджетній сферах насамперед шляхом посилення договірного регулювання оплати праці та запровадження галузевих договірних стандартів в оплаті праці з метою досягнення міжнародних стандартів якості життя;
- ліквідація до кінця 2011 року заборгованості із заробітної плати, позбавлення роботодавця економічної вигоди від затримки виплати заробітної плати шляхом законодавчого посилення механізму нарахування компенсації працівникам;
- забезпечення соціально справедливого рівня оподаткування трудових доходів громадян, протидія надмірній диференціації населення за доходами;
- законодавче визнання Генеральної угоди, галузевих і регіональних угод, колективних договорів нормативними актами, якими встановлюються захищені державою права та гарантії для працівників та дія яких відповідно поширюється на всі підприємства, установи, організації;

на галузевому й регіональному рівнях:

- сприяння формуванню системної професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації персоналу;
- запровадження профспілкової системи постійного економічного навчання профактиву та формування профспілкових команд кваліфікованих переговорників;
- досягнення домовленостей та формування зобов'язань у галузевих і регіональних угодах щодо забезпечення темпів зростання заробітної плати, що дасть змогу подолати протягом п'яти років реальні доходи громадян і відновити раціональне співвідношення між заробітною платою та іншими доходами;
- запровадження постійного профспілкового контролю за своєчасністю та повнотою виплати заробітної плати;
- сприяння запровадженню на підприємствах міжнародних стандартів соціальної відповідальності бізнесу. Принципи корпоративного управління та широкі соціальні пакети для працівників;
- розширення сфери дії та підвищення ефективності колективно-договірних відносин, поширення виробничої демократії через активну участь представників профспілок в управлінні підприємствами;
- підтримка дій первинних організацій профспілок щодо застосування засобів тиску на роботодавців, які ухиляються від колективних переговорів, не виконують положень колективних договорів і угод;
- сприяння детінізації зайнятості, протидія спробам неналежного оформлення роботодавцями трудових відносин та боротьба з такими негативними формами зайнятості, як аутстафінг, аутсорсинг, лізинг персоналу;
- повернення корпоративних прав державі при порушенні покупцями об'єктів приватизації соціально-економічних умов договорів купівлі-продажу державного майна;

на рівні підприємств, установ, організацій:

- забезпечення професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників не рідше одного разу на п'ять років, створення на підприємствах спеціальних цільових фондів професійного навчання, сприяння руху раціоналізаторства та винахідництва, поліпшенню якості продукції, робіт, послуг;
- обов'язкова ініціатива і боротьба кожного профкому за укладення колективного договору на всіх підприємствах, установах, організаціях, підвищення ефективності колективно-договірного регулювання оплати праці, справедливого розподілу трудових доходів, забезпечення зростання заробітної плати темпами, вищими за визначені галузевою та регіональною угодами;
- збільшення частки заробітної плати в собівартості продукції, робіт, послуг;
- контроль за своєчасністю виплати заробітної плати та оперативна й жорстка реакція на випадки її затримки;
- ініціювання розгляду на спільних засіданнях профкомів та адміністрації суб'єктів господарювання питань підвищення конкурентоспроможності продукції, робіт, послуг;
- сприяння запровадженню роботодавцями міжнародних стандартів соціальної відповідальності бізнесу, Принципи корпоративного управління та додаткових соціальних пакетів для працівників;
- участь у роботі органів управління, наглядової ради, у розробленні фінансових пла-

РЕПОРТАЖ

СИЛЬНІ ПРОФСПІЛКИ – СПРАВЕДЛИВЕ СУСПІЛЬСТВО

Під таким гаслом 22–24 березня провів свою роботу VI з'їзд Федерації профспілок України. У Міжнародному центрі культури і мистецтв (Жовтневому палаці) зібралися близько 700 делегатів від всеукраїнських профспілок і об'єднань, що входять до складу ФПУ, представники міжнародних профцентрів, засобів масової інформації.

ВІДКРИТТЯ: ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ

У перший день роботи профспілкового форуму в ньому взяли участь перший заступник Глави Адміністрації Президента України Ірина Акімова, віце-прем'єр-міністр – міністр соціальної політики Сергій Тігіпко, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Ніна Карпачова.

У вільному слові Голова ФПУ Василь Хара повідомив, що із 700 делегатів на з'їзді присутні 655, отже, кворум є і оголосив з'їзд відкритим. На адресу ФПУ надійшли численні вітання від керівників профспілкових центрів зарубіжних країн. Делегати провели низку технічних процедур – обрали секретаріат, лічильну та мандатну комісії. Голова Статутної комісії Анатолій Кубраченко виступив з інформацією про повноваження делегатів з'їзду.

До списку на посаду Голови ФПУ було внесено

5 років напруженої роботи

мають згуртувати лави ФПУ, привести до розуміння та підтримки її цілей усім українським суспільством.

одну кандидатуру – Василя Хара. Делегати одногласно висловилися за відкриття формувального голосування.

Учасники з'їзду заслухали, обговорили звіт про роботу Контрольно-ревізійної комісії ФПУ в міжз'їздовий період, з яким виступив її голова Олександр Кельїн.

ПРОФСПІЛКИ ЗА РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ

Зі звітною доповіддю про роботу Федерації профспілок України з квітня 2006 року по березень 2011 року виступив Голова ФПУ Василь Хара. Він озвучив широке коло важливих проблем, пов'язаних із життям трудящих, і окреслив можливі шляхи їх вирішення. Голова ФПУ наголосив, що основною темою соціального діалогу мають бути такі стратегічні питання, як розвиток трудового потенціалу, регулювання ринку праці, цінова політика, реформа заробітної плати, охорона праці, соціальний захист.

– Сьогодні відбуваються радикальні зміни у структурі світової економіки, – сказав В. Хара. – У конкурентній боротьбі перемагають лише ті країни й компанії, які максимально інвестують у людський капітал і забезпечують стандарти гідної праці для трудящих.

Головне гальмо соціальних і економічних реформ – це тотальна бідність на-

Під час реєстрації

ОБРАНО ЗАСТУПНИКІВ

Після завершення роботи VI з'їзду відбулося перше організаційне засідання нового складу Ради ФПУ, на якому розглянуто низку питань, які визнані пріоритетними у майбутній роботі Федерації. Також обрано заступників Голови Федерації профспілок України. Ними стали Григорій Осовий, Сергій Кондрюк і Сергій Українець. Залишився виконувати обов'язки заступника Голови ФПУ Юрій Кулик. Члени Ради у ході засідання сформували постійні комісії, прийняли постанови про статутні повноваження Президії Федерації профспілок України.

селення. На жаль, завдання Президента України про негайне розроблення Програми подолання бідності ганебно провалено Мінсоцполітики. Адже саме на подолання бідності мають бути спрямовані внесення змін до системи заробітної плати, соціального страхування, пенсійного забезпечення. Їх вирішення затягують органи виконавчої влади, а ініціативи профспілок часто відверто ігноруються.

На завершення свого виступу Василь Хара наголосив, що попереду 5 років напруженої праці, яка має згуртувати лави ФПУ, привести до розуміння і підтримки її цілей усім українським суспільством.

Перший заступник Глави Адміністрації Президента України Ірина

ців та буде винесений на обговорення громадськості.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Ніна Карпачова зауважила, що соціальні стандарти, зокрема прожитковий мінімум, нині не відображають реальну вартість життєво необхідних людині товарів і послуг, а в умовах глобальної кризи це прирікає Україну на роль постачальника робочої сили для розвинутих країн.

Від імені 175 мільйонів членів профспілок із понад 150 країн делегатів з'їзду привітав заступник генерального секретаря Міжнародної конфедерації профспілок Яап Вінен, який озвучив позицію МКП щодо ситуації, яка склалася нині у сфері трудових відносин в Україні.

Василь Хара вручив профспілкові нагороди кращим очільникам членських організацій.

РЕЗОЛЮЦІЇ, ПОСТАНОВИ, РІШЕННЯ

На другий день з'їзду делегати активно обговорювали низку ключових резолюцій і вносили до них зміни й доповнення, які стосувалися найгостріших соціальних проблем.

У ході засідання делегати обрали на наступний термін Голову Федерації профспілок України. На цю посаду переобрано нинішнього Голову ФПУ, народного депутата України Василя Хара.

Перед делегатами також виступив і Прем'єр-міністр України Микола Азаров, який, зокрема, наголосив на необхідності масштабних реформ у економіці та проведення модернізації підприємств.

Серед першочергових завдань глава Уряду вва-

жає підвищення внутрішнього попиту, збільшення обсягів будівництва, які за останні роки впали на 60 відсотків.

Окремо Прем'єр-міністр зупинився на питанні реалізації пенсійної реформи, зауважив, що урядові пропозиції «зав'язані з МВФ», розповів, що у 2010 році держава більше залежала від цієї міжнародної організації, зважаючи на величезний дефіцит Пенсійного фонду. «Залежно від того, як оживає економіка, наповнюється державний бюджет. Сьогодні ситуація змінилася, ми вже можемо дозволити собі вести перемовини із МВФ, навіть відмовитися від кредиту, хоча Україні це не вигідно», – зазначив Микола Азаров.

Наприкінці виступу Прем'єр вручив урядові нагороди керівникам всеукраїнських профспілок і профоб'єднань за вагомий внесок у розвиток соціального діалогу.

Голови першочергово у своїх виступах порушували здебільшого такі важливі проблеми, як підвищення розміру мінімальної заробітної плати до прожиткового мінімуму, зростання рівня зарплат, неналежне ставлення роботодавців до забезпечення умов праці.

Делегати з'їзду розглянули низку актуальних питань розвитку профспілкового руху, ухвалили постанови з'їзду та програмні резолюції щодо гідної праці й продуктивної зайнятості в Україні, гарантування трудових прав, створення умов для захисту соціально-економічних інтересів працівників.

Василь Хара подякував делегатам з'їзду за активну та плідну роботу й побажав подальших успіхів.

ТЕТЯНА РУБАН, «ПВ»
ФОТО КИРИЛА ЛАТИШЕВА

Кожна з делегацій прагнула залишити пам'ять про видатну для профспілок подію

Гасло VI з'їзду ФПУ «Сильні профспілки – справедливе суспільство» – виважене. МКП відомо про рішучу й непохитну позицію ФПУ, тож ми її наділяємо спільно стоячим на захисті прав працівників.

Яап Вінен,
заступник
генерального
секретаря МКП

«ЦВІТИ, ПРИКАРПАТТЯ!» Народний ансамбль пісні і танцю «Смерічка» ПК СКК «Моршинкурорт»

ФОРУМ ТАЛАНТІВ

VI з'їзд ФПУ вітали 22 найталановитіші, найяскравіші профспілкові колективи з 18 регіонів.

Бадьорим маршем гриміли оркестри з Донеччини, хвацько відбивали коліня хлопці з танцювального колективу «Зарево» Донецького металургійного заводу, професійно ковзали по паркету учасники клубів бального танцю із Сум (ТОВ «Фрунзесервіз») та Авдіївського коксохімічного комбінату, не було рівних козакам із Запоріжжя (ВАТ «Мотор-Січ») й Харкова (ДП «Завод ім. Малишева»). Злагоджений і милозвучний спів продемонстрували народний хор центру культури ПАТ «Укртатнафта» (м. Кременчук), тріо «Небо України» БК ПАТ «Волиньцемент», тріо «Срібна терція» з Рівного та інші. Апофеозом свята стало виконання «Молитви за Україну», яка емоційно об'єднала всіх присутніх на сцені і в залі.

«ПАРАД ОРКЕСТРІВ». Народний оркестр духових інструментів та зразковий ансамбль танцю «Радість» Палацу культури ОП «Шахта ім. Засядька», народний естрадно-духовий оркестр Палацу культури металургів ЗАТ «Донецьк-МЗ», міський народний театр танцю «Веснянка» (м. Горлівка)

«МОЯ УКРАЇНО!» Лауреат всеукраїнських та міжнародних конкурсів Катерина Черниш (м. Миколаїв)

«БАЛАКЛАВСЬКІ РИБАЛКИ». Народний хореографічний ансамбль «Радість» Палацу культури ВАТ «Балаклавське рудоуправління»

«УКРАЇНА-ДІВЧИНА». Тріо бандуристок Білоцерківського національного аграрного університету

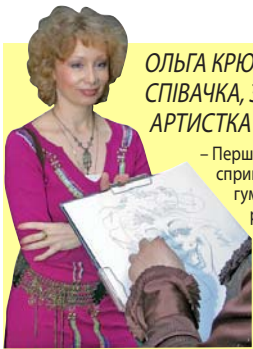
«ГЕЙ, ІВАНКО!» Народна вокальна група «Кримчанка» ЗАТ «Кримський Титан»

«ПРИВІТНА». Дует «Підкова» Васіля і Юрія Маршуп (м. Черкаси)

«ГОПАК». Заслужений академічний ансамбль пісні і танцю України «Донбас»

**ОЛЬГА КРЮКОВА,
СПІВАЧКА, ЗАСЛУЖЕНА
АРТИСТКА УКРАЇНИ:**

– Перше квітня – День сміху сприймаю дуже позитивно, з гумором. Чомусь останні роки мене ніхто не розіграє, хоча, чесно кажучи, я й сама часто забую про те, що треба пожартувати, когось підловити у це чудове свято... А причин для сміху маємо достатньо і не

треба чекати першого квітня – чого лише варті виступи наших політиків! Я намагаюся кожного дня знаходити у житті позитивні моменти, і навіть тоді, коли виникають якісь неприємні ситуації, я дивлюся на них під іншим кутом, аби не навантажувати себе проблемами й негативом – так простіше і веселіше жити.

**ПАВЛО ЗІБРОВ, СПІВАК, НАРОДНИЙ
АРТИСТ УКРАЇНИ:**

– Я нормально реаую на це свято. Першого квітня завжди жартуємо, розіграємо один одного. Минулого року мій балет пожартував зі мною. Приходжу на роботу – вони чекають на мене, але без балетних костюмів, якіс настроєні... А тоді повідомляють, що знайшли кращу роботу і вже завтра мають їхати в повному складі до Німеччини. А в мене ж концерти, квитки продано.

Всередині все похололо, а вони, витримавши паузу, – розсміялися. Це був найжорстокіший розіграш у моєму житті, напевно, відплата за мій позаторішній розіграш, коли я їм сказав, що грошей немає і зарплати цього місяця не буде...

**ВОЛОДИМИР БИСТРЯКОВ,
КОМПОЗИТОР, КІНОАКТОР, НАРОДНИЙ
АРТИСТ УКРАЇНИ:**

– Кожне 1 квітня показує, скільки навколо нас дурнів. І від цього стає приємно, розумієш, що не один такий! У моєму житті якийсь трапилася ситуація, коли всі сприйняли мої слова за жарт, розіграш, хоча це сталося не в День сміху. Я прийшов до рідних моєї нинішньої коханої дружини Олі (а тоді я ще не був навіть її нареченим) і

повідомив, що післязавтра у нас весілля. Після цього було випито чимало валер'янки: вони не знали як реагувати – виваити мене чи радіти й замовляти салют. Зрозумівши, що мої наміри – не жарт, почали приготування і вже за два дні відбулося наше весілля.

СМІХ, ТА Й ГОДІ...

1 квітня – найнесерйозніше свято. Воно знане в усьому світі, однак не позначене в жодному календарі. День сміху, День дурнів, День розіграшів... Усі називають цей день по-різному, та від цього суть його не змінюється. Про походження свята існує чимало легенд і версій, але, навіть не знаючи точно його історії, люди цього дня веселяться й жартують, а саме свято стало одним із найулюбленіших. Жарти, розіграші рідних, друзів і колег, сміх та посмішки – головні першоквітнєві «атрибути». Про те, як ставиться до некалендарного свята український бомонд та як розігравали їх самих, ми дізнавалися з перших вуст.

Сьогодні вже мало хто реагує на першоквітнєве звернення: «У вас спина біла», «В тебе шпурки роз'язалися» тощо. Нинішні розіграші позначені індивідуальністю й фінансовими витратами. Саме так. Адже хтось вітає близьких людей словесним жартом, а хтось, аби розіграти їх, замовляє професійних акто-

рів, «організовує» смішні ситуації... Вирізнився своїм варіантом святкування 1 квітня і відомий український художник-карикатурист Анатолій Бабич, який напередодні Дня сміху відкрив у столиці виставку своїх творів, де у незвичному ракурсі зобразив представників української та російської зіркової еліти – відо-

мих телеведучих, зірок естради та кіно, політики і спорту. Це, зокрема, – Володимир Горянський, Павло Зібров, Оксана Байрак, Юрій Кот, Володимир Бистряков, Лоліта, Ірина Білик, Микола Басков, Леонід Черновецький та багато інших. Серед гостей виставки були й ті, кого художник малював безпосередньо під час її відкриття – 4 хвилини й

кумедне обличчя всміхається з аркуша.

За словами зірок, вони позитивно сприймають подібні жарти, тим паче напередодні Дня сміху. Тож серед присутніх не було жодного невдоволеного, всі посміялися як із своїх друзів, так і з себе. І все ж, як з'ясувалося, не всі представники шоу-бізнесу однаково сприймають і святкують 1 квітня.

**ВОЛОДИМИР ГОРЯНСЬКИЙ,
АКТОР, ТЕЛЕВЕДУЧИЙ,
НАРОДНИЙ АРТИСТ УКРАЇНИ:**

– Я з гумором ставлюся до Дня сміху. Цього дня мене часто розігравали, і я нерідко жартував над друзями і рідними. Але з кожним роком саме 1 квітня стало складно когось розіграти – усі насторожені і з побуюванням чекають якихось жартів, казусів! Тож я ніколи не чекаю цього свята, а жартую, коли є відповідний настрій і дозволяє ситуація.

**АНЖЕЛІКА РУДНИЦЬКА,
ТЕЛЕВЕДУЧА, СПІВАЧКА:**

– До гумору я ставлюся нормально, однак жарти бувають різними. Я сама неодноразово була ініціатором розіграшів, які доводили людей до шоківого стану... Тоді це було смішно, проте нині я розумію, що так жартувати не можна. Що ж стосується саме Дня дурнів, то майже завжди це свято припадає на період посту. Раніше я на це не звертала уваги, однак тепер намагаюся не робити речей, яких не варто робити в піст. Звичайно, невинний жарт – не гріх, але краще утриматися, а дурні нехай святкують...

ЮРІЙ КОТ, ВІДОМИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕВЕДУЧИЙ, АКТОР:

– З друзями щороку вигадуюмо кумедні розіграші, тож і цей рік – не виключення. Так, ми плануємо надзвичайний розіграш: першого квітня наша знайома біля свого авто знайде сумку з 200 тис. євро. Нам не відомо, якою буде реакція, однак усе буде зніматися на приховану камеру. Згодом цю пані терміново викличуть на роботу, і коли вона їхатиме, її машину зупинять інспектори ДАІ, які нібито відрпрацюють операцію «Перехоплення», шукаючи сумку з грошима. А згодом, витримавши паузу, міліціонери привітають дівчину зі святом і подарують квіти.

ОКСАНА БАЙРАК, РЕЖИСЕР, АКТРИСА, ТЕЛЕВЕДУЧА:

– Я розіграю всіх і завжди – це у мене в крові! Дуже люблю свято сміху, гумору... І взагалі люблю добрих, позитивних, навіть дещо кумедних людей, які вміють жартувати і нормально сприймають жарти щодо себе. Мені подобається вислів одного класика, який казав: «Від абсолютного гумору до посміховиська – один крок!» Тому жарт має бути в певних рамках – це талант! А це обожнюю людей, які жартують не сміючись...

**ОЛЕКСІЙ ДІВЕЄВ-ЦЕРКОВНИЙ,
МОДЕЛЬ, ТЕЛЕВЕДУЧИЙ:**

– Для мене це не свято. Можливо, це пов'язано з тим, що я не одесит... Не знаю. Моє почуття гумору – це, швидше за все, почуття іронії і сарказму. Я позитивно ставлюся до жартів, проте особисто ніколи нікого не розігравав і мене жодного разу не розігравали, бо знають, що мене краще не чіпати.

МУЗИ ПРИЛЕТІЛИ?

ВЕСНЯНЕ ЗМІШАННЯ ЖАНРІВ

В Українському домі впродовж десяти березневих днів відбувався мистецький проект, точніше, як оголошено, – спецпроект під назвою «Любов, комсомол і весна» (О. Пахмутова і М. Добрянров, мабуть, були б приємно вражені, що 2011 року комусь знадобився цей рядок).

Але ніде правди діти, назвали вельми влучно, адже на всіх чотирьох поверхах культурно-мистецького центру – знизу догори і зліва направо – експонувалися мистецькі твори найрізноманітніших жанрів і стилів. І різних епох. Приміром, портретні фотораритети початку століття, схоплени миттєвості ударних трудових буднів середини ХХ століття й авторські ляльки японських майстрів; бронзові скульптури-модерні і не вельми презентабельні інсталяції, що відтворюють повоєнні радянські службові приміщення; ідеологічно бездоганні й художньо слабкі полотна художників 50–60-х і сучас-

на колекція сміливих фотографій у стилі «ню»... Серед організаторів – мережа галерей «Раритет-Арт», що збрала чимало цінкових колекцій, і журнал «Muza.UA». На мій погляд, спецпроект продемонстрував певну кваліфікацію чи радше нерозбірливість «музи експозиції», яка особливо не переймалася ідеями-концепціями, а звалила до купи все, що потрапило під руку. Звідси – еkleктика й хаотичність, відсутність художньої цілісності. Найцікавішими з-поміж усього представленого мені видалася картина Олександра Фандікова. Але вони заслуговують на окрему розповідь...

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ, ЩО...

...картину «Запорожці пишуть листа турецькому султанові» Ілля Рєпін написав за порадою Дмитра Івановича Яворницького. Під час роботи митець використав матеріали та колекцію вченого. А вже Д. Яворницький – славетний український

археолог, етнограф, фольклорист, лексикограф, письменник, відомий дослідник історії українського козацтва. До речі, саме він також надихнув і Миколу Лисенка на створення опери «Тарас Бульба».

СТОРІНКУ ПІДГОТУВАЛА **ТЕТЯНА МОРГУН**, «ПВ»

НЕЗВИЧАЙНИЙ ПРОЕКТ

Венеціанський бієнале – одна з найславетніших арт-акцій у світі. У червні Україна презентуватиме тут проект Post VS Proto-Renassans. Назва чітко вказує на його художню ідею: «змагання», або між «прото» і «пост». Річ у тім, що в основі проекту, на який наша держава виділяє близько 2 млн гривень, – фрагменти відомого твору «Гентський олтар», створеного фламандськими художниками, братами Яном та Хубертом ван Ейками. Тож певний реверс таки простежується.

Оксана Мась на фоні фрагмента композиції, складеної з дерев'яних яєць

ЖИТТЯ ГРІХОВНЕ І СВЯТЕ

Слово «бієнале» з італійської перекладається як «дворічник», тобто фестиваль, який відбувається раз на два роки. Загалом у світі налічується близько трьох десятків різноманітних бієнале. У нашому випадку у Венеції кожного непарного року, нині вже у 54-те, збираються елітні представники сучасного мистецтва. З червня до жовтня на бієнале можна побачити 500 найактуальніших художніх полотен мінімум із 76 країн. На кілька місяців їх зібрано в одній місці, а згодом представлені тут ідеї та образи розійдуться галереями всього світу. Це своєрідний «fashion and cut» для поціновувачів і ділків від образотворчого мистецтва.

Кожен зі згаданих фрагментів (а їх буде кільканадесятків) має розмір 6х6 метрів. А на виготовлення одного потрібно близько 12 800 елементів. Ці «елементи» – дерев'яні яйця (з бука), розписані на кшталт писанок. Іх складатимуть у загальну картину за принципом «конструктора» чи «пазлів». Але цього разу розпис не має нічого спільного з традиційними народними орнаментами та візерунками, якими українці зазвичай прикрашають великодні писанки. Якраз навпаки: на «яйцях» зображено гріхи, фобії, комплекси, пороки – все темне, чуже, огидне, що калічить людину, вбиває в ній голос Душі та прагнення до душевного очищення. Інакше кажучи, на кожній писанці зображено певний «страшний гріх», який вважає таким конкретний оформлювач. У розписуванні фрагментів взяли участь представники 50 націй із 80 країн світу. І виявилось, що люди практично одностайні у класифікації сил зла. Вся композиція (92 метри заввишки і 134 – завдовжки) може стати найбільшою інсталяцією на згаданому форумі сучасного мистецтва. Автор цього проекту, його муза – відома у світі українська художниця Оксана Мась. Вона справедливо зауважує, що творіння ван Ейків – щось цілком унікальне, оскільки, всупереч сакральним настановам і традиціям, показує рай на землі, тобто те, до чого

«ТАК, ЯК ЗМІГ»

Славетний олтар братів ван Ейк було створено на замовлення. Вперше він постав перед враженою публікою у травні 1432 року в Генті, столиці Фландрії. Відтоді не закінчується потік цінителів мистецтва, які прагнуть його побачити, адже Гентський олтар – найбільший та найскладніший з усіх олтарів світу. Напис на ньому повідомляє, що роботу розпочав Хуберт ван Ейк – «найвеличніший з усіх», а завершив Ян – «другий у мистецтві». Це не просто слова. Колорит картин ван Ейків надивовиж свіжий та барвистий, їхні глибокі тони доти не зустрічалися навіть у славетних італійців. Це була таємниця й гордість братів ван Ейк, їхнє відкриття: вони винайшли хімічну суміш для виготовлення олійних фарб, а до її складу входили лляні або горіхові олії. Та при всьому тому Ян ван Ейк, приміром, відзначався дивовижною скромністю, а на своїх полотнах митець підписувався: «Так, як я зміг». І не більше. А тим часом художники в ідейному, концептуальному сенсі випередили свій час. Олтар являє собою грандіозний багатоярусний поліптих, що складається з 26 картин, на яких зображено 258 людських фігур. Картини поєднано у два образотворчих цикли – щоденний (живопис із зовнішнього боку олтарних ступок) і святковий (центральна частина та внутрішні боки ступок). Коли ступки розчиняються, поліптих збільшується вдвічі, а картина щодення миттєво змінюється на видовище земного раю. Просторий ландшафт, яскраві барви, торжество перетвореного світу, яке настане після Страшного суду. Цікаво, що під час усіх воєн, які відбувалися на території Бельгії, олтар викрадали, проте щоразу він повертався на своє законне місце.

Чому саме українська писанка стала основою нашого глобального сюжету в рамках бієнале? Просто ми хочемо нагадати, що яйце – художня «одиночка», яка присутня у найрізноманітніших культурах.

Оксана Мась

люди так прагнуть іще за життя.

Отож за задумом, із «пекельних» розписів на десятках тисячах дерев'яних писанок перед очима глядачів – як дивовижне перетворення – постане захоплива «ванейківська» картина омріяного раю. Цей «оптичний фокус» можна порівняти з артпсихотерапією або структурованим молекулам води. Свого часу олтар ван Ейків став «вибуховим проектом». І нині своєрідний мистецький епатаж із «постепохи» має бути для людей певним уроком та застереженням. Цікаво, що дерев'яні яйця нагхненно розписували студенти, монахи, ув'язнені, працівники правоохоронних органів, пенсіонери та діти – від малих до тійейджерів.

ЗВІТУВАЛА «УКРАЇНА»

**ОБГОВОРИЛИ
ПРОБЛЕМИ,
ПЕРЕОБРАЛИ ГОЛОВУ**

За участі ветеранів спортивного руху, спортсменів, які продовжують активні виступи, та спортивних функціонерів відбулася обласна звітно-виборна конференція Закарпатської обласної ради ФСТ «Україна».

Голова облради ФСТ Владислав Кушнірчук наголосив у доповіді, що впродовж звітного періоду тривала співпраця товариства з облпрофрадою та галузевими профспілками, метою якої був розвиток масової фізичної культури і спорту. Кращі організатори цієї роботи у товаристві – обласні ради профспілок працівників освіти і науки (голова Василь Балаж), лісових галузей (голова Володимир Льюков) та профком українсько-австрійського підприємства ТОВ «Фішер-Мукачєво» (голова Петро Швардак) – були нагороджені на конференції відзнаками облради ФСТ «Україна».

За звітний період у ДЮСШ підготовлено 12 майстрів

спорту України, 82 кандидати в майстри спорту та першорозрядники. У виступах делегатів йшлося про здобутки й проблеми в розвитку масової фізичної культури і спорту та шляхи їх вирішення, зокрема про необхідність дальшої співпраці товариства з галузевими профспілками, важливість підготовки спортивного резерву в ДЮСШ, раціональнішого використання коштів Фонду соцстраху, виділених цільовим призначенням, тощо. Головою Закарпатської облради ФСТ «Україна» на наступний термін знову обрано Владислава Кушнірчука.

**СЕРГІЙ БАРАНЧИКОВ,
ЗАКАРПАТТЯ**

**НА ЕНТУЗІАЗМІ
ВИСОКО НЕ
СТРИБНЄШ...**

На Житомирщині відбулася IV обласна звітно-виборна конференція ФСТ «Україна», на якій підбито підсумки діяльності за попередні п'ять років. За звітний період підготовлено 6 майстрів спорту міжнародного класу, 32 майстри спорту України, 2 заслужені тренери України, відкрито міську раду ФСТ «Україна» у Коростені.

На жаль, робота ускладнювалася постійним браком коштів на проведення спортивних заходів. Тож більшість їх доводилося організовувати, спираючись на «високий ентузіазм» та підтримку благодійників. За такої ситуації навряд чи можна позаздрити й дитячо-юнацьким спортивним школам, де 800 учнів опановують 14 видів спорту. Тут на одну дитину виділялося... аж 149 гривень на рік. Але, попри всі складнощі, на Житомирщині вдалося зберегти мережу з чотирьох ДЮСШ. Спортсмени товариства постійно виборювали призові місця на всеукраїнському та міжнародному рівнях. До речі, місцева команда гирьовиків є найсильнішою в Україні. Учасники конференції направили звернення до го-

ловного управління в справу сім'ї, молоді та спорту обласної держадміністрації, в якому просять допомогти у фінансуванні організації та створенні належних умов для підготовки й проведення ювілейної спартакіади. Голова Федерації профспілок області Неля Паламарчук запропонувала винести це питання на засідання тристоронньої соціально-економічної ради, що діє при голові облдержадміністрації. Головою обласного ФСТ «Україна» знову обрано Бориса Ревнівцева, який нещодавно за розвиток фізкультури і спорту був удостоєний звання заслуженого працівника фізичної культури і спорту України.

**ГАЛИНА МАРКОВА,
ЖИТОМИР**

ФУТБОЛ

У вівторок збірна України у рамках підготовки до домашнього Євро-2012 провела черговий товариський матч зі збірною Італії. На жаль, у поєдинку команд, з яких обидві виступали без низки провідних гравців, господарям поля не вдалося віднайти гідних контраргументів експериментальному складу «Скуадри адзурри».

Україна – Італія – 0:2 (Росці, 28, Мампі, 81)
Україна: Шовковський, Федецький, Ракицький, Тимошук, Ощипко, Гусєв, Степаненко, Ротань (Олійник, 76), Алієв (Девіч, 53), Ярмоленко, Селєзньов.

БЕЗ ВАГОМИХ АРГУМЕНТІВ

На поле затишного столичного стадіону «Динамо» команди, як уже значалося, вийшли в неоптимальних складах. Наставник «сильно-жовтих» Юрій Калитвинцев через травми не міг розраховувати на допомогу Артема Мілевського, Дмитра Чигринського, Євгена Коноплянки, у зв'язку з операцією сина змушений був відлетіти до Лондона Андрій Шевченко. Натомість Чезаре Пранделлі після визісної перемоги над Словенією (1:0) в рамках відбірної кампанії до континентальної першості вирішив вдатися до прогнозованої ротації.

Італійці, слід відверто визнати, абсолютно не справили враження непереможної збірної. Зрештою, після провалу на

останньому чемпіонаті світу в ПАР 2010 року, коли підопічні на той час Марчелло Ліпіні навіть не вийшли з групи до раунду плей-офф, апеннінці кожен матч проводять з додатковим вантажем відповідальності – другого подібного до південноафриканського провалу в країні, де футбол ледь не друга релігія, команди не подають. І хоча «снім» у Києві не випадало «відбувати номер», особливою активністю вони не відзначалися. Як досвідчений мислитель, італійці вичікували помилку суперника, якими двічі вправно й скористалися. При тому, що шансів відверто не збалансована українська збірна надала їм принаймні двічі більше...

Тепер повернімося до наших... братів-футболістів. Хоча, що з них ві-

зьмеш? Були шанси засмутити італійців, але українці ними не скористалися. Грають або в міру своїх можливостей, або, даруйте, як тренер втовкмачить. Котре б із цих припущень не було правильним – від цього геть не легше. Хоча, коли все ж таки правильно друге, то певні шанси є. Якщо призначити на посаду головного тренера гідну кандидатуру. За всієї поваги до Юрія Калитвинцева, результати збірної під його орудою, хоча й з додатком в.о., не надихають оптимізмом – у восьми матчах в основний час зафіксовано лише одну перемогу (над Чилі), п'ять матчів зведено вничю (Польща, Канада, Швейцарія, Румунія, Швеція) і два поєдинки програє (Бразилія, Італія). Звісно, не таких результатів чекають від команди, яка за рік буде співгосподарем

континентальної першості і перед якою поставлене завдання виступити на ній гідно.

Однак у даній ситуації все ж більше запитань до головної футбольної організації країни. Якщо у ФФУ погодилися на відставку Мирона Маркевича, з яким збірна демонструвала доволі привабливий футбол і в чотириох іграх здобула три перемоги, а одну звела вничю, то призначення нового очільника команди не варто було відкладати «у довгу шухляду». Але ж, як на гріх, розгорілася боротьба за крісло головного футбольного функціонера країни – хіба в такій ситуації до якоїсь там національної збірної та її тренера? Тепер же, за рік до ЧС, може трапитися так, що й шалююкою буде вже пізно махати...

БАСКЕТБОЛ

ПЕРШІ З ПРЕТЕНДЕНТІВ

19 – 20 березня всі федерації – члени ФІБА-Європа отримали запрошення взяти участь у конкурсі за право приймати континентальну першість 2015 року, а вже за кілька днів Україна першою подала заявку на проведення Євробаскету.

Головною вимогою для країни – господаря Євробаскету-2015 є наявність арен. Так, для проведення групового турніру необхідно мати 4 арени, розраховані на 6–8 тисяч

глядачів, для другої групової стадії – дві арени на 9–10 тисяч місць, а матчі плей-офф мають відбуватися на 13-тисячній арені. Як зазначив президент Федерації баскетболу України Олександр Волков, подача заявки на проведення Євробаскету спільно з кимось із сусідніх країн не розглядалася в принципі, оскільки Україна зацікавлена в поліпшенні інфраструктури власних міст. Генеральний секретар ФІБА-Європа Нар Занолін під час візиту до Києва 22–23 березня запевнив, що коли Україна виконає низку вимог, вона матиме

реальні шанси прийняти першість Європи з баскетболу 2015 року. За його словами, проведення у країні турніру такого масштабу дасть можливість підняти інтерес до цього виду спорту на значно вищій рівень. «Ми усвідомлюємо, що 48 мільйонів українців – величезний ринок для баскетболу, тож зацікавлені в його розвитку», – відзначив пан Занолін. У ході візиту Нар Занолін мав зустрічі з Головою Адміністрації Президента України Сергієм Львовичем та президентом НОК України Сергієм Бубкою,

які запевнили його у підтримці та сприянні планам вітчизняної Федерації баскетболу щодо проведення ЧС в нашій країні. Господарів чоловічого й жіночого Чемпіонатів Європи 2015 року буде визначено на засіданні ФІБА-Європа 18 грудня 2011 року у Мюнхені. За неофіційною інформацією, конкурентами України в боротьбі за право провести ЧС будуть Велика Британія, Росія та Франція спільно з Німеччиною.

**СТОРИНКУ ПІДГОТУВАВ
ВОЛОДИМИР ПОЛЕТЯВ,
«ПВ»**

